

Projectplan flora en fauna

Kievitsmeent te Ede

In opdracht van: HSR Verpakkingen

20 februari 2023

Colofon

© 2023 Laneco / HSR Verpakkingen

Tekst en samenstelling: J. van den Hoven BSc.

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Projectnummer: 06.21.33

In opdracht van: HSR Verpakkingen

Wijze van citeren: Van den Hoven, J. (2023) *Projectplan flora en fauna Kievitsmeent te Ede. Ede: Laneco*

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hierboven aangegeven opdrachtgever en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	PROJECTGEGEVENS	4
2	ECOLOGISCHE INVENTARISATIE	7
2.1	QUICK SCAN FLORA EN FAUNA EN NADER ONDERZOEK	7
2.2	NADER ONDERZOEK	7
2.3	RESULTATEN ONDERZOEK EN EFFECTEN	8
3	UITWERKING VOORWAARDEN ONTHEFFING	9
3.1	ALTERNATIEVEN	10
3.2	GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	11
3.3	BELANG VAN DE INGREEP	12
4	MAATREGELEN	13
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST	16
BIJLAGE 2	TOPOGRAFISCHE KAARTEN	17
BIJLAGE 3	VOORBEELDEN	18

Separate bijlagen:

- Bijlage A: Quick scan flora en fauna
- Bijlage B: Rapportage ecologisch veldonderzoek huismus en steenuil
- Bijlage C: Rapportage ecologisch veldonderzoek vleermuizen
- Bijlage D: Machtigingsformulier
- Bijlage E: Overzichtskaart met nieuwe situatie
- Bijlage F: Meest recente maatregelen op kaart
- Bijlage G: Stedenbouwkundige visie

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de westzijde van Ede is men voornemens om een circulair bedrijventerrein te realiseren ter uitbreiding dan wel vervanging van reeds bestaand industrieel gebruik. In het plangebied wordt hiervoor de bestaande bebouwing, bestaande uit enkele woonhuizen met bijbehorende erven en opstallen, op termijn gesloopt ten behoeve van de realisatie van het bedrijventerrein.

Uit een eerder door Ecologisch Adviesbureau Mulder uitgevoerde quick scan (Mulder, 2019; bijlage A) is onder andere naar voren gekomen dat aanwezigheid van beschermde soorten huismus, steenuil en gebouwbewonende vleermuizen niet kan worden uitgesloten in het gebied. De situatie in het gebied is in de tussentijd nog niet gewijzigd waardoor de uitkomsten en daarmee ook de noodzaak tot en uitvoering van nader onderzoek naar verwachting gelijk blijven.

In opdracht van HSR Verpakkingen heeft Laneco in 2021 nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen (Van den Hoven, 2021). Ecologisch Adviesbureau Mulder heeft het nader onderzoek uitgevoerd naar steenuil en huismus (Mulder, 2021).

Op basis van deze gecombineerde ecologisch veldonderzoeken zijn effecten op de wettelijk beschermde soort huismus te verwachten. Daarom is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig voor dit project. Dit document is een project- en activiteitenplan in het kader van de Wet natuurbescherming voor ruimtelijke ingrepen dat is opgesteld ter begeleiding van de ontheffingsaanvraag. Het plan is opgesteld door Laneco. Laneco is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

1.2 PROJECTGEGEVENS

1. Wat is de naam van het project?

Kievitsmeent te Ede.

2. Wie is de aanvrager/ontheffingshouder?

Midden Nederland Consultancy BV (Mineco)

3. Wat is het doel van het project?

Het realiseren van een circulair bedrijventerrein aan de Kievitsmeent in Ede.

4. Werkzaamheden

De werkzaamheden in het plangebied zullen, niet exclusief in deze volgorde, als volgt zijn:

- 1) De sloop van de bebouwing aan de Kievitsmeent;
- 2) Het verwijderen van enkele houtopstanden en het verhogen van de grond;
- 3) De aanleg van een (interne) ontsluitingsweg;
- 4) De aanleg van groene elementen in en rondom het bedrijventerrein en rond de naastgelegen boerderij aan de Rijksweg 31;

5) De opbouw en aanleg van het bedrijventerrein

5. Wat is de planning van het project?

De voorlopige planning op hoofdlijnen is als volgt:

t/m Q4 2022	opstellen stedenbouwkundig plan
Q4 22 - Q1 23	opstellen inrichtingsplan
Q2 23	uitspraak gemeente haalbaarheid
Q3 23 - Q1 24	bestemmingsplan procedure & bouw aanvragen 1e uitbreidingen
(Q2-Q3 24	beroepsprocedure bestemmingsplan)
Q2 24	bouwrijpmaken 1e uitbreidingen (HBE/ HSR)/ bouwrijpmaken woningen
Q2-Q4 24	bouw 1e uitbreidingen bestaande bedrijven
Q3 24 - Q2 26	uitgifte gronden woningen & bouw woningen
Q3 24 >	uitgifte gronden bedrijfskavels
Q4 24 >	bouw nieuwe bedrijven
?2028	realisatie nieuwe ontsluiting op N224

6. Wat is de locatie en omschrijving van het project?

Het plangebied aan de Kievitsmeent te Ede (gemeente Ede, provincie Gelderland), bestaat uit een grotendeels onverhard terrein waarin agrarische graslanden met tussenliggende bomenrijen en meerdere opstallen en enkele woningen gelegen zijn. Het plangebied grenst aan de noordzijde aan de Rijksweg (tevens de N224). Aan de oost-, zuid-, en westzijde grenst het plangebied aan bedrijfsbebouwing, afgewisseld met agrarische graslanden en tussenliggende bomenrijen. Rondom de bestaande bedrijfsbebouwing is verharding aanwezig.

Binnen het plangebied – langs de Kievitsmeent - staan zes woningen met opstallen en bijbehorende erven.

De gebouwen zijn verschillend in bouwstijl waarbij de woningen zijn opgemetseld met een pannen- of rieten dak. Bij de overige opstallen is een grote variëteit in leeftijd, bouwwijze en gebruikte materialen. Een uitgebreidere beschrijving en een fotoreportage is aanwezig in de uitgevoerde quick scan (Mulder, 2019). Binnen het plangebied en op de aanliggende percelen is de realisatie van bedrijventerrein 'Kievitsmeent' gepland. De agrarische gronden worden omgevormd en voor de geplande werkzaamheden is de sloop van de bestaande woningen en opstallen noodzakelijk.

7. Duur ontheffing

De ontheffing wordt aangevraagd voor de duur van vijf jaar, vanaf het moment van verlenen van de ontheffing. Deze tijd wordt aangehouden om ruimte te houden in de planning.

Afbeelding 1: Globale ligging plangebied (rood omlijnd) aan de Kievitsmeent met daarin de verschillende huisnummers (ondergrond: Google Earth, 2022).

2 ECOLOGISCHE INVENTARISATIE

2.1 QUICK SCAN FLORA EN FAUNA EN NADER ONDERZOEK

In 2019 is door Ecologisch Adviesbureau Mulder een quick scan flora en fauna (Mulder, 2019) uitgevoerd voor deze locatie (zie ook separate bijlage A). Hierbij is geconstateerd dat binnen het plangebied de aanwezigheid van de volgende beschermde soort(groep)en niet kon worden uitgesloten: huismus, steenuil en vleermuizen (gebouwbewonende soorten).

2.2 NADER ONDERZOEK

Uit nader onderzoek (Mulder, 2021) naar huismus en steenuil is gebleken dat het plangebied deel uitmaakt van essentiële onderdelen van het leefgebied van de beschermde soort huismus. De beschrijving van de onderzoeksmethode voor de soorten staat beschreven in de rapportage 'Nader onderzoek naar steenuil en huismus Kievitsmeent en Kade in de Klomp, Ede' (Mulder, 2021; bijlage B).

Uit aanvullend nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen (Laneco, 2021; bijlage C) is gebleken dat het plangebied geen essentieel onderdeel bevat voor vleermuizen. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens het toen geldende vleermuisprotocol en de kennisdocumenten (NGB, 2017; BII12, 2017)

Tijdens de ochtendronde op 13 juli 2022 zijn wel waarnemingen van huismus gedaan die de conclusies van het nader onderzoek naar huismus staven.

Hieronder wordt alleen de onderzoeksmethode beschreven van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd (huismus).

2.2.1 *Onderzoeksmethodiek Huismus*

De aanwezigheid van huismus is onderzocht conform het tijdens het onderzoek geldende soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). Er zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni met een minimale tussentijd van 10 dagen. Dit komt overeen met de richtlijnen uit het nieuwste protocol wat in de tussentijd is opgesteld.

Voor huismus kan aangenomen worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens deze gerichte veldbezoeken geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur onder de volgende omstandigheden plaatsvinden:

- goede omstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou)
- op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied)
- Op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang is de meeste activiteit waar te nemen, met een piek in de ochtend)
- met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

De onderzoeken zijn uitgevoerd door één persoon onder geschikte omstandigheden. Onderzoek vond plaats door territoriumgedrag te onderzoeken (roepende mannetjes), te luisteren naar roepende jongen en te letten op ouderdieren die heen en weer vlogen met nestmateriaal of voedsel.

Tabel 1: onderzoeksrondes naar huismus in 2020.

Datum	Start/einde onderzoek	Soort	Personen	Zon op/onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weer
16/04/'21	11.00 – 12.15	Huismus	1	06.39	4	11	Droog, half bewolkt
01/05/'21	12.00 – 13.00	Huismus	1	06.08	4	11	Droog, bewolkt

2.3 RESULTATEN ONDERZOEK EN EFFECTEN HUISMUS

Bij gericht onderzoek naar de huismus zijn 10 huismuspaartjes aangetroffen met een nestlocatie in de panden aan de Kievitsmeent. Ook worden deze plaatsen in de winter gebruikt als rustplaats en wordt de omliggende tuin gebruikt om te foerageren. Door de sloop van de bebouwing en het herinrichten van het omliggende groen, worden de 10 nestplaatsen, de rustplaatsen en het foerageergebied aangetast. De ontheffing wordt aangevraagd voor de aantasting van de voortplantings- en rustplaatsen van de huismus.

3 UITWERKING VOORWAARDEN ONTHEFFING

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden worden 10 voortplantings- en rustplaatsen van de huismus aangetast. Aangezien alle bebouwing zal verdwijnen is aantasting van leefgebied onvermijdelijk. Door deze aantasting leidt uitvoering van de werkzaamheden tot een overtreding van de bepalingen uit de Wet natuurbescherming:

Soort	Verbod		Belang
Huisumus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1, lid 2	Beschadigen, vernielen en wegnemen van nesten	Artikel 3.8, lid 3 onder b van de Wnb ¹ Artikel 3.3, lid 4 onder b van de Wnb ²

Belangen:

¹ Artikel 3.8, lid 3 onder b van de Wnb: *in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.*

² Artikel 3.3, lid 4 onder b van de Wnb: *in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.*

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de huismus. Er wordt zorgvuldig gewerkt en er worden maatregelen getroffen om doden van dieren te voorkomen, om deze reden wordt er geen ontheffing aangevraagd voor het doden van huismus onder Artikel 3.1, lid 1..

Ontheffingen van de Wet natuurbescherming voor soorten van artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) en 3.5 (Bijlage IV van de Habitatrichtlijn) worden verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

- Er zijn geen alternatieven (er is geen andere bevredigende oplossing);
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding (er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan);
- Er is sprake van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat de ingreep nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- voor onderzoek en onderwijs, re-populatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of;
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.
- Er is sprake van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit betekent dat de ingreep nodig is:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of;
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

3.1 ALTERNATIEVEN

A: er bestaat geen andere bevredigende oplossing

Planologisch

De ingreep betreft de sloop van bestaande woningen ten behoeve van industriële ontwikkeling aan de Kievitsmeent te Ede en is hiermee locatie specifiek.

Andere locaties binnen Ede zijn overwogen, maar zijn gezien reeds bestaande bedrijvigheid op voorgenomen locatie en beschikbare ruimte binnen de gemeente afgefallen.

Werkwijze: ecologisch

Voor de huismus worden mitigerende maatregelen getroffen middels het aanbieden van permanente voorzieningen op het terrein en rond de boerderij aan de Rijksweg. Daarnaast worden de sloopwerkzaamheden uitgevoerd buiten het actieve seizoen en in de minst kwetsbare periode van de huismus.

De permanente nestplaatsen worden zo dicht mogelijk bij de huidige nestplaatsen gerealiseerd en liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Gedurende een volledig broedseizoen (gewenningsperiode) zijn zowel de oorspronkelijke bebouwing met de nestplaatsen, als de nieuw aangebrachte

vervangende voorzieningen aanwezig. Hierdoor kunnen de huismussen de voorzieningen ontdekken en verkennen voordat de werkzaamheden plaatsvinden.

Voor het bepalen van de mitigerende maatregelen is gewerkt volgens het kennisdocument huismus (BIJ12, 2021) en volgens de geschetste maatregelen ten behoeve van natuurinclusief bouwen zoals opgesteld door en voor de gemeente Ede om naast huismus het gebied voor meerdere soorten geschikt te maken. Het plangebied valt hierbij in een zone waarbij enkele maatregelen dubbel tellen. Het vogelbosje tussen de woningen aan de Kade en HSR valt in een ander gebied dan de rest, waardoor deze niet verdubbeld mag worden. In hoofdstuk 4 wordt verder uitgewerkt welke maatregelen op welke locatie worden genomen.

Planning

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de periode waarin de soorten het meest kwetsbaar zijn en voorafgaand aan de sloop van de bebouwing en het verwijderen van de beplanting, is een alternatieve vliegroute gerealiseerd en zijn ruim voldoende alternatieve (permanente) voorzieningen aangeboden. De sloop en herontwikkeling vindt plaats in de ecologisch meest gunstige periode waardoor er geen redelijke alternatieven met minder ecologische impact zijn. In hoofdstuk 4 wordt hier verder op ingegaan.

3.2 GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

B: doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

Volgens de gegevens is de huismus in de laatste twintig jaar sterk in aantal afgenomen. Begin jaren tachtig begon de afname, die begin jaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Aantallen zijn intussen op laag niveau gestabiliseerd, maar er is dus sprake van een langjarige negatieve trend voor deze soort (SOVON, 2016; BIJ12, 2017).

Door voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden permanente voorzieningen te realiseren in de te realiseren nieuwbouw en het habitat te verbeteren, kan de soort aanwezig blijven in het plangebied en komt de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie huismussen niet in het geding.

3.3 BELANG VAN DE INGREEP

C: belang van de ingreep/Voorwaarden Habitatrichtlijn/Vogelrichtlijn

Huismus

Voor soorten genoemd in de Vogelrichtlijn dient er sprake te zijn van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Bij projecten in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling dient minimaal één van de volgende belangen van toepassing te zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter bescherming van flora of fauna.

Ontheffing voor de huismus wordt daarom aangevraagd:

- ter bescherming van flora of fauna.
- In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid

Binnen de ontwikkelingen is een pakket aan maatregelen voorgesteld waarmee beoogd wordt het habitat van huismus te verbeteren. Door middel van het integreren van natuur inclusieve oplossingen voor diverse soortgroepen zal het ecologische draagvlak van het gebied verbeteren. Gezien deze verwachte toename aan ecologisch potentieel wordt de ontheffing voor de huismus aangevraagd onder het belang "ter bescherming van flora en fauna".

Binnen het plangebied staat de aanleg gepland van een stroomverdeelstation. Een stroomverdeelstation met deze grootte valt onder openbare veiligheid vanwege de mate van afhankelijkheid van de directe omgeving van een constante (en toenemende) vraag naar stroom.

Gezien de hiervoor benodigde werkzaamheden zal het leefgebied van huismus worden aangetast. Aantasting zal voornamelijk plaatsvinden door de benodigde ondergrondse en infrastructurele aanpassingen die nodig zijn om een dergelijk verdeelstation goed te laten functioneren. Gezien deze reeds op stapel staande werkzaamheden is besloten om de werkzaamheden die vallen onder deze ontheffingsaanvraag, horend bij de aanleg van het bedrijventerrein, aansluitend uit te voeren om de verstoring in de tijd te beperken.

4 MAATREGELEN

In deze paragraaf worden de mitigerende maatregelen uitgewerkt. Er worden maatregelen voorgeschreven om effecten te minimaliseren. Als aan de maatregelen en voorwaarden wordt voldaan, zijn vanuit de Wet natuurbescherming geen belemmeringen voor deze ingreep. Er moet overigens altijd worden voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot de zorgplicht en het broedseizoen.

Algemeen

- Alle genoemde maatregelen worden onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd.
- Het verwijderen van de beplanting aan de oostzijde van de bebouwing en het slopen van de bebouwing dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal 15 maart t/m 15 juli), of er moet middels gericht onderzoek door een ecooloog zijn geconcludeerd dat er geen broedende vogels aanwezig zijn (broedvogelcontrole).
- De voorwaarden worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende op de bouw- of projectlocatie worden hiervan op de hoogte gesteld.

Specifiek voor huismus

- De sloopwerkzaamheden van de woningen worden uitgevoerd buiten de periode maart tot en met half juli (broedseizoen), of zolang er broedgevallen van huismus aanwezig zijn.
- Aangezien huismus ook in perioden met vorst gebruik kan maken van zijn nestlocatie, dienen de (sloop)werkzaamheden ook plaats te vinden buiten vorstperiodes.
- De voormalige boerderij locatie die wordt gehandhaafd wordt geschikter gemaakt voor huismus. Ondanks geschiktheid van leefgebied zijn op deze locatie tijdens gericht onderzoek geen huismussen geconstateerd waardoor hier ruimte aanwezig is voor verplaatsing.

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dienen onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog op deze locatie, per aangetroffen nestlocatie minimaal twee permanente nestgelegenheden voor huismus aangebracht door het realiseren van nestkasten of door het hoger plaatsen van de vogelschroot/het toegankelijk maken van het dak (zie bijlage 3, afbeelding 2); totaal minimaal 10 plekken.

- Er worden meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden:
 - De openingen liggen minimaal 50 centimeter uit elkaar;
 - De nestplekken worden op een minimale hoogte van 3 meter geplaatst;
 - De nestplekken hebben een minimale broedruimte van 15 x 8 centimeter
- De permanente voorzieningen worden op een geschikte plaats aangebracht. De voorzieningen mogen niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: bij voorkeur een noord of oost expositie of bijv. een ligging in de schaduw van het dak.
- Gedurende 3 maanden (de gewenningsperiode) moeten zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte permanente voorzieningen aanwezig zijn.

Hierdoor kunnen de huismussen de voorzieningen ontdekken en verkennen voordat de sloop werkzaamheden plaatsvinden. De oude bebouwing blijft dus aanwezig tot een broedseizoen na de realisatie van nieuwe verblijfplaatsen.

- In de directe omgeving van de nieuwe nestplaatsen wordt voldoende dekking (minimaal 20 m², 3 meter hoog opgaand groen in de vorm van dichte struiken hagen of groene wanden) en (binnen 50 meter) geschikt foerageergebied en potentiële slaapplekken gerealiseerd waar dit nog niet aanwezig is (zie bijlage 3, afbeelding 3), bijvoorbeeld door:
 - Aanplant van doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, groenblijvende heesters, klimplanten als klimop of wingerd, beukenhagen, en dergelijke binnen 2-5 meter van plekken waar gevoerageerd wordt. Bladverliezende soorten zijn in de winterperiode minder effectief;
 - Aanplant van inheemse soorten bomen en ander opgaand groen binnen 5 à 10 meter (bij voorkeur binnen 2,5 meter) van de plekken waar gebroed wordt;
 - Het ontwikkelen van overhoekjes of stroken ruigte met onkruiden als bron voor zaden en kleine zachte insecten, minimaal 100 m² conform het kennisdocument;
 - Behoud van voldoende mogelijkheden voor nemen van stofbaden door zandige plekken te realiseren of te handhaven;
 - Extensiever beheer van gazons door het terugbrengen van de maaifrequentie naar 1 maal per jaar. Het maaien vindt niet in het najaar plaats (aanbod van zaden);
 - Op plekken met weinig kans op aanrijding wordt gesloten (asfalt)verharding vervangen door klinkerbestrating.

Door de initiatiefnemer zijn genoemde maatregelen uitgewerkt en op kaart gezet conform het puntensysteem dat wordt gehanteerd door de gemeente Ede. Zie de onderstaande tabellen voor de geplande maatregelen met puntentelling. In bijlage E is een kaart van het gebied opgenomen waarbij in bijlage F de maatregelen van het onderdeel groene buitenruimte in detail op kaart zijn aangegeven.

Groene buitenruimte

Onderdeel op de kaart bijlage 4	Ingrep	Aantal punten	Met weging
1	Aanleg haag	5	10
2	Aanplant vogelbosje bij boerderij	15	30
3	Aanplant vogelbosje tussen woningen Kade en HSR	15	15
4	Bloemrijke boomspiegels	10	20
5	Insectenhotel	2	4
6	Insectvriendelijk maaibeheer	2	4
7	Lijnvormige houtstructuur	2	4
	Vogel- en vleermuis vriendelijke verlichting langs wegen	5	10
8	Zadenrijke randen	5	10
	Totaal		107

Natte omgeving

Ingrep	Aantal punten	Met weging
Stadsrietkraag	10	20

Bebouwing

Ingrep	Aantal punten	Met weging
Verplaatsen vogelschroot	2	4

Het totaal aantal punten voor alle gecombineerde ingrepen komt hiermee uit op 131.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

BIJ12 (2017). *Kennisdocument Huismus, versie 1.0*. Utrecht, Nederland.

Mulder, J. (2019): *Quickscan Kievitsmeent en Kade in de Klomp, Ede*. Ecologisch Adviesbureau Mulder, Beemte Broekland.

Mulder, J. (2021): *Nader onderzoek naar steenuil en huismus Kievitsmeent en Kade in de Klomp, Ede*. Ecologisch Adviesbureau Mulder, Beemte Broekland.

Netwerk Groene Bureaus (2017a) *Soortinventarisatieprotocol*. Odijk, Nederland.

Netwerk Groene Bureaus (2021) *Vleermuisprotocol 2021*. Odijk, Nederland.

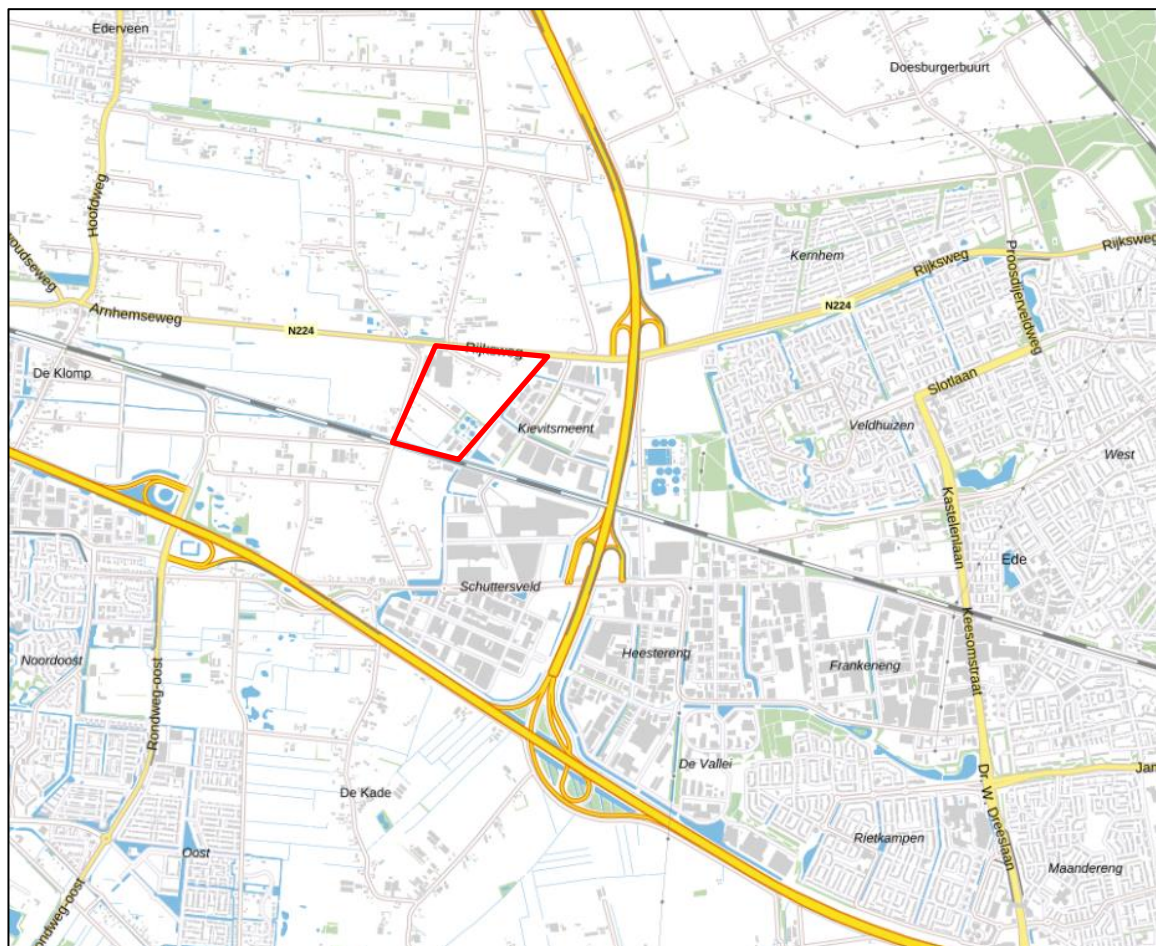
Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (2020) Uitvoerportaal. Kaart, 2012 t/m 2022. Geraadpleegd oktober 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

PDOK Viewer (2021). Geraadpleegd oktober 2022 van www.pdok.nl/viewer/#

SOVON (2019). *Huisumus*. Geraadpleegd oktober 2022 van www.sovon.nl/huismus

BIJLAGE 2 TOPOGRAFISCHE KAARTEN

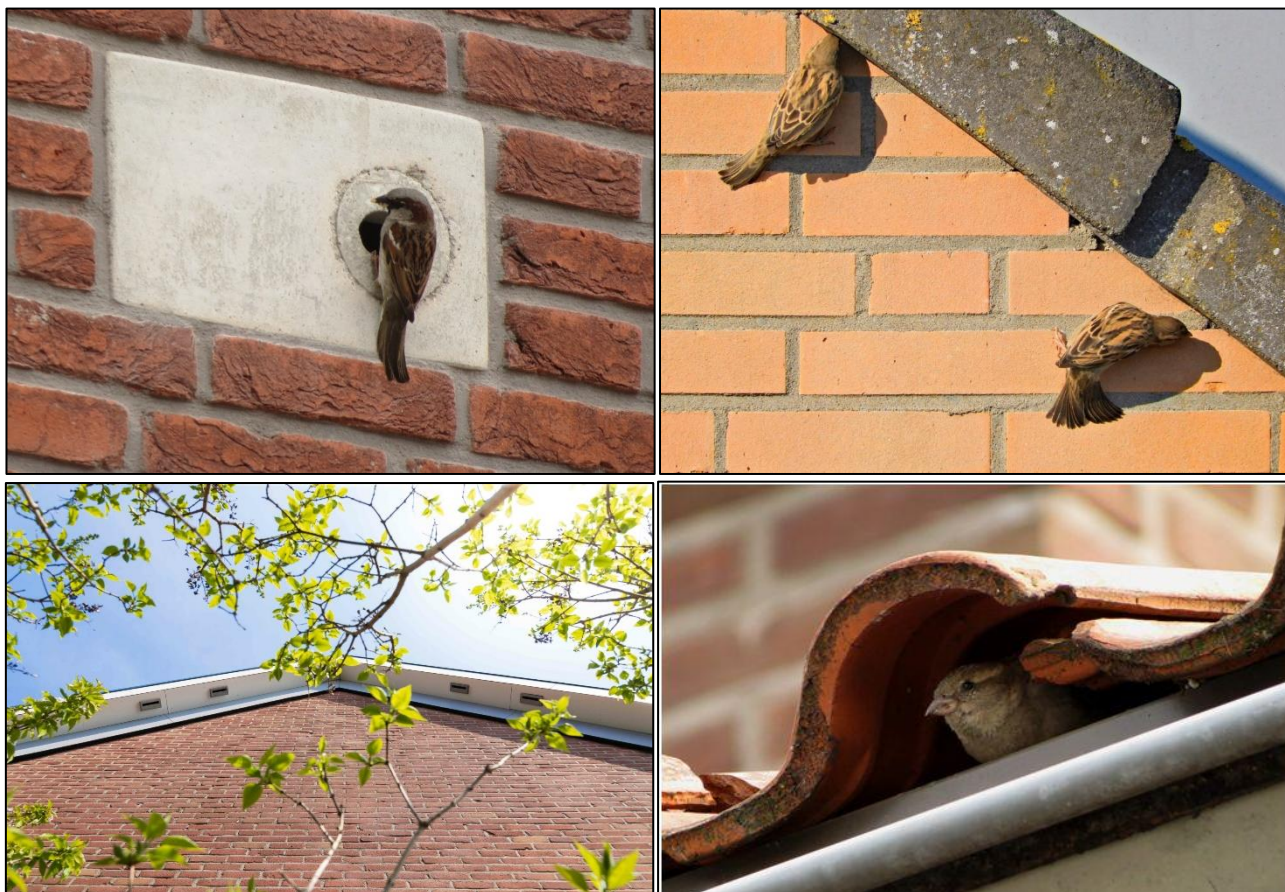

Figuur 1: Globale ligging van het plangebied (rode contour) op een topografische kaart 1:24.000 (bron: PDOK Viewer, 2023).

BIJLAGE 3 VOORBEELDEN

Afbeelding 1: Voorbeelden van een houtsingel. De houtsingel bestaat uit bomen en struiken, waarmee een dichte begroeiing wordt gevormd (bron: www.brabantslandschap.nl).

Afbeelding 2: Voorbeelden van alternatieve nestplaatsen in de vorm van stenen, gootbetimmering en dakpannen met voldoende ruimte.

Afbeelding 3: Voorbeeld dichte begroeiing ten behoeve van de huismus. Links een meidoornhaag (bron: www.bomenonline.nl) en rechts een brede haag van klimop (bron: www.grasengroenhagen.nl).

Afbeelding 4: Voorbeeld van een groene inrichting van het bedrijventerrein. Links het aanbrengen van groen rondom bedrijfsgebouwen (bron: www.bureauben.nl), rechts de aanleg van een 'biodiversum' (bron: www.biodiversum.nl).